

Innlandet fylkeskommune
Postmottak

Innlandet, 05.09.2025

Høring tilbudsstrukturen for videregående opplæring i Innlandet – skoleårene 2026/27 – 2030/31

Norsk Lektorlag Innlandet fylkeslag

Om vi deler arealet til Innlandet fylke med antall elever i videregående skole, så ser vi at Innlandet per i dag har én videregående-elev per 4 kvadratkilometer. I 2034/35 vil det være en videregående-elev per 4,5 kvadratkilometer. Det vil altså bli lengre mellom elevene, men alle disse har rett til en videregående opplæring – og tilbudene skal samsvare med samfunnets behov.

I tiden siden sammenslåingen mellom Oppland og Hedmark har Innlandet fylkeskommune foretatt flere viktige grep for å tilpasse skole- og tilbudsstrukturen til realiteten i synkende antall ungdommer. Norsk Lektorlag Innlandet har støttet at denne prosessen ble gjennomført, men ikke vært enig i alle vedtakspunktene. På samme måte mener vi det er veldig fornuftig å legge om til et langsiktig perspektiv og en fireårig tilbudsstruktur, noe som vil gi forutsigbarhet og trygghet både for elevene, de ansatte/våre medlemmer, for næringslivet og for samfunnet for øvrig. Samtidig mener også Norsk Lektorlag at det er viktig at det opprettholdes et så bredt tilbud som mulig både i sentrale og rurale strøk. Vi ønsker at det skal være like muligheter for ungdommer i Innlandet. Da må ikke de som bor i rurale strøk tvinges til lange reiseveier og hybelliv før de eventuelt ønsker det selv, hvis de skal gå på programområdet de helst ønsker.

Både Fullføringsreformen og ny opplæringslov gir utvidet rett til videregående opplæring. Ungdomsretten er utvidet til alder 24 år, og det åpnes for flere omvalg. For voksne gir den nye opplæringsloven en styrket og tydeligere rett til videregående opplæring. Det fremstår imidlertid som en vanlig misforståelse at alle disse skal ha plass i vanlig videregående skole. For ungdom i alderen 19-24 år kan disse velge om de vil gjøre dette i ungdomsopplæringen, eller i voksenopplæringen. For voksne, skjer undervisningen gjennom Karriere Innlandet. **Norsk Lektorlag Innlandet mener at det er viktig at Karriere Innlandet utvikles og rendyrkes som en skole med egen rektor – og at det organisatorisk etableres som dette.**

Opplæring skjer i dag gjennom Karriere Innlandet og ni karrieresentre. **Norsk Lektorlag Innlandet mener at tilbud fra Karriere Innlandet bør kunne ha en større fleksibilitet enn en fireårig tilbudsstruktur innebærer.** Det bør kunne være mulig å eksempelvis inngå samarbeid ved identifiserte behov for næringsliv eller samfunn/kommune om å kunne tilby opplæring som punktinnsett, lokalt og som satellitt fra den øvrige virksomheten. Eksempelvis for å kunne øke rekruttering av helsefagarbeidere, eller ved etablering eller utvidelse av lokal industri.

Det har over flere år vært relativt stabil andel søkere til studiespesialiserende (42 prosent) og til yrkesfaglige studieretninger (58 prosent). For inntaket til skoleåret 2025/26 hadde dette endret seg til 37 prosent studiespesialiserende og 63 prosent yrkesfaglige studieretninger. **Norsk Lektorlag Innlandet mener at vi som samfunn må sikre at vi også på sikt klarer å fylle samfunnets behov for høyere kompetanse.**

I debatten om tilbud og studieretninger kan det ofte oppfattes som at det viktigste er næringslivets behov. Det blir for snevert, målet må være å oppfylle samfunnets behov. Og samfunnet vil også i fremtiden ha behov for lærere, lektorer, leger, sykepleiere, samfunnsvitere,

ingeniører, tannleger, arkitekter og naturvitere. **Tilbudsstrukturen for de neste fire skoleårene må ta høyde for hvordan andelen søkere har vært over tid, og ikke bare det siste året.**

Norsk Lektorlag Innlandet mener det er viktig at Innlandet fortsatt gir tilbud om kreative linjer, og har vært og er skeptisk til den reduksjon i slike tilbud som fulgte av omleggingen av skole- og tilbudsstrukturen. Kulturlivet gir effekt for livskvalitet og bolyst.

Norsk Lektorlag registrerer at det i høringsnotatet foreslås at det ikke lyses ut modellen 0+4, som ikke har hatt søkere og som næringslivet har vært negative til. **Norsk Lektorlag støtter at modellen 0+4 ikke bør lyses ut.** Norsk Lektorlag støtter samtidig fylkeskommunedirektørens vurdering om at alternative opplæringsmodeller benevnes som unntaksmodeller.

Det redegjøres i notatet kort for kombinasjonsklasser, og vises til utvikling basert blant annet som følger av krigen i Ukraina. **Norsk Lektorlag Innlandet mener at kombinasjonsklasser bør holdes utenfor fireårig tilbudsstruktur.** Behovet kan endre seg i større grad på kortere tid enn dette.

Til gjennomgangen per region anfører Norsk Lektorlag Innlandet følgende:

Dersom det skulle skje endringer i elevgrunnet for Nord-Gudbrandsdal videregående skole, så må skolen gjøres i stand til å ivareta dette grunnet.

Stortinget vil våren 2026 behandle overflytting av Gran kommune fra Innlandet til Akershus. Ved et slikt fylkesbytte, vil Hadeland videregående skole bli liggende i Akershus. **Norsk Lektorlag Innlandet mener at fylkeskommunen ikke bør gjøre noen endringer for Hadeland før det er klart om det blir fylkesbytte.**

For Kongsvinger-regionen mener Norsk Lektorlag Innlandet (fortsatt) at **det må være et tilbud om studiespesialiserende ved Solør videregående skole.** Solørområdet er blant områdene i fylket som har lavest grad av undervisningsnivå. Søkertallene fra 2025/26 viser at elevene i området i svært stor grad valgte å søke seg til andre linjer ved Solør videregående skole, fremfor å pendle til Elverum eller Kongsvinger. **Studiespesialiserende kan ikke være et tilbud for spesielt interesserte.**

Til slutt vil Norsk Lektorlag Innlandet si at vi generelt finner datagrunnet noe forvirrende. I den grad det er mulig, bør identifisering av behov skje i antall personer. Størrelsesorden som «prosent av bedrifter som har svart på en undersøkelse» eller «andel av NHO-bedrifter» gir usikkerhet både om kvaliteten på og størrelsen på datagrunnet. Antall personer er også det størrelsesforholdet vi benytter ved fastsettelse av antall elev/studieplasser.